

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. KIADJA: A MAGYARORSZÁGI KIR. KÖZJEGYZŐK ORSZÁGOS EGYLETE.
budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 39. Tel.: 297—069.

Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekk számlája: 41.951.

Reform törekvések.

A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete a millenium alkalmából a magyar közhitelességi intézmények történetét tárgyaló mű megírására ezer forintos pályadíjat tűzött ki. A pályadíjat Erdújhelyi Menyhért zentai plébánosnak „A közjegyzőség és a hiteles helyek története Magyarországon“ című munkája nyerte el, amely az egylet kiadásában 1899-ben nyomtatásban is megjelent. Az érdekes, javarészen történeti adatokat tartalmazó könyv utolsó VIII. fejezete „Reform-törekvések“ címet viseli. Időszerűnek tartjuk ennek a fejezetnek néhány részletét az alábbiakban közölni:

„Egy életerős intézmény fejlődése magában foglalja a reformokat. A haladás ösztöne az intézmény tökélyesítésére törekszik s azt a fogyatkozásoktól megtisztítani iparkodik. A magyar kir. közjegyzőség életbelépte óta mai napig mind több jelét adta életrealitásának. Az életerőség megnyilatkozásai azok a reform-törekvések, melyek az intézmény szabadabbá és célszerűbbé tételére irányulnak.“

„Ezek a reformmozgalmak részint a kamarák hivatalos évi jelentéseiben, részint egyes konkrét esetekre vonatkozó felterjesztések alakjában, részint az irodalomban s különösen a magyar kir. közjegyzők országos egyesületeinek kebelében és támogatásával megjelenő havi szemlében élénk figyelemmel kísérik az intézmény sorsát s ébren tartják az érdeklődést abban az irányban, hogy a törvényhozás az intézmény tagadhatatlan hiányait pótolja s azt ez által nagy feladatainak megoldására minél alkalmasabbá tegye.“

„A közjegyzői kamarák, főleg a budapesti kamara időről-időre hallat-

Reform törekvések.

A pécsi és kassai kamarák közgyűlése.

Antalffy-Zsiros Aladár dr.: Árverés a K. T. 306. §-a alapján

Budapesten.

Közlemények.

Athelyezések.

Halálozások.

Országos Katolikus Nagygyűlés.

Kir. Közjegyzői Díjszabás.

A nyugdíjellátások felemelése.

Allásközvetítések.

Rendelet.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Gazdasági Jog.

Magyar Jogi Szemle.

Erdélyi Jogélet.

Illetékügyi Közlöny.

ják véleményüket azon kérdések felől, melyek közvetlenül érintik az intézmény létérdekét. A kamarák jelentéseiben az összegyűjtött adatokból levont konzekvenciák képezik a reformtörekvések kiinduló pontjait. Ezek a törekvések főleg a gyakorlatban szerzett tapasztalatok alapján, az intézmény létérdekeit kívülről veszélyeztető visszaéléseknek törvényes intézkedések által való meggátolására s a közjegyzői hatáskör kiterjesztésére irányulnak.

„A magyar kir. közjegyzőség immár túlélte a fejlődés első időszakát. Hogy az intézmény valóban áldásos és a magyar jogszolgáltatás egyik sarkkövét képezi több mint húsz évi tapasztalat után ma ez iránt nem lehet senkinek józan kétsége. Hogy időről-időre hangok hallatszottak a szakférfiak részéről a reformok ügyében, ez azt mutatja, hogy a tapasztalatok után az intézmény tökélyesítésének szükségessége már beállott. Hogy ezek előbb-utóbb be fognak következni, ez iránt sem lehet kétségünk. A közhitelesség intézménye fészoló bimbó alakjában fakadt nemzeti életünk első korszakában. A magyar hiven ragaszkodott jogbiztonságának letéteményeseihez. Azok a századok, melyekben a közhitelesség intézménye cse-nevészett, a jogbiztonságnak is pangását jelzik hazánk történetében: s a közhitelesség intézményének újjászületése a nemzeti jogok megújulásának beköszöntőjét jelzi. Országunk ismét kivívta jogait, alkotmányunk megújulva, a magyar juszticia újból elfoglalta trónusát: a jogrend teljes visszaállításával feltámadott a közhitelességet szolgáló intézmény s a nemzet vig szerencsekívánatai között bevonult az igazság templomába és ott őrzi igazainkat.“

Ezek az idézetek igazolják, hogy a magyar közjegyzőségnek problémái mintegy fél évszázaddal ezelőtt azonosak voltak a közjegyzőség mai problémáival. Az intézménynek különösen a hatáskör kiterjesztése tekintetében való tökéletesítése, az akkor még nem is legális alapon nyugvó jegyzői magánmunkálatok megszüntetése voltak többek között már félévszázad előtt is a magyar közjegyzői intézménynek a megoldásra megérettnek minősített problémái. Azóta majdnem egy félévszázad telt el s a problémák sajnos ma is csak problémák. A hivatalos közjegyzői szervezetek felterjesztéseinek egész sorozata, a kérdéseket nyilvántartó s azok megoldását sürgető számtalan értekezlet igazolja, hogy nem a magyar közjegyzői kar közönyén múltott, hogy a félévszázados kérdések azóta is csak kérdések maradtak.

A pécsi és kassai kamarák közgyűlése.

A pécsi kir. közjegyzői kamara Pécsen ez évi szeptember hó 8. napján tartotta meg évi rendes közgyűlését, amelyen megjelentek: Angyal Béla dr. kamarai elnök, vitéz Barna Lajos dr., Bertin József dr., Berzsenyi László dr., Csaplár Vilmos dr., Debreczeni Dezső dr., Fehérvári Dezső dr., Hálasz-Rektorisz Lajos dr., Ilgen Aurél dr., Iváncsy István dr., Jelen Miklós dr., Kiss Elemér dr., Kőszeghy Antal dr., Májay Dezső dr., Mike Imre dr., Milassin Jenő dr., Róth Sándor dr., Siklóssy Tamás dr., Szakáts István dr., Sziráky László dr., Szilágy Kornél dr., Vargha Pál dr., Várnay Ernő dr. kir. közjegyzők, Csolosz Jenő, Szkladányi László dr., Vass Gyula dr., Várnay László dr. helyettesek.

Angyal Béla dr. elnöki megnyitó beszéde elején a kamara területén működő közjegyzők körében az elmúlt év folyamán bekövetkezett változásokról s ezek keretében Nozdrovitzky Ferenc dr. és Mártonffy Bogdán dr. lemondásáról, Keck László dr., Örley György dr., Kovács Kálmán dr., Kasza Sándor dr. és Hirman Gyula dr. elhalálozásáról emlékezett meg, majd a közjegyzői intézménnyel kapcsolatban az alábbi reflexiókat tette:

„Midőn a bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi IV. t.-c. 1. §-a kimondotta, hogy: „Az igazságszolgáltatás a közigazgatástól elkülönítettik és sem a közigazgatási, sem a bírói hatóságok egymás hatáskörébe nem avatkozhatnak“ ezzel meg lett vetve a modern jogállam alapja és ennek logikai következménye volt a magyar közjegyzői intézmény felállítása, az 1874. évi XXXV. t.-c. megalkotása. A közjegyzőség, mint a volt hiteles helyek utóda, történelmi alapon is hivatva volna a perenkívüli jogszolgáltatást ellátni, a megelőző jogvédelmet szolgálni, a tanúsítványok, hitelesítések mellett hatáskörébe tartozó okiratolás terén működni. Már a közjegyzői törvény tárgyalásakor kitűnt, hogy az intézménynek akkor is több volt az ellensége, irigye, mint a jóakarója s így született meg különösen a hatáskör tekintetében kompromisszumos alapon az 1874. évi XXXV. t.-c., majd az 1886. évi VII. t.-c. A legmagasabb s elfogulatlan jogász körökben megvolt, s meggyőződésem szerint ma is megvolna a jószándék a közjegyzői intézmény, mint ilyen hatáskörének megfelelő kiterjesztésére és különösen az okiratolás terén a hivatásának megfelelő szabályozása iránt, s hogy ez mégsem történik meg, annak fő, s mondhatnám egyedüli oka a politika. Ez az oka, hogy a közjegyzőség fennállása óta nem tudta magának nálunk kivívni azon pozíciót, mely egy igazi jogállamban megilletné, mert azt a politikától függetlenül sohasem sikerült.

Kiváló elnökeink, boldog emlékü főnökeim korán belém nevelték ezen intézmény iránti szeretetet, megértették velem annak magasztos hivatását. Közvetlenül láttam, tapasztaltam azon küzdelmet, melyet a perenkívüli jogszolgáltatás, a megelőző jogvédelem, az okiratolás terén a közjegyzőséget megillető hatáskör kivívása körül neves elődeink irodalmi téren s más úton is kifejtettek s amely irányt követni utóbb én is mindenkor kötelességemnek ismertem s a társ kamarákkal egyetértésben folytatni igyekeztem. Hogy mindezen törekvésünk máig sem hozta meg a kívánt eredményt, annak több okát tapasztaltam, melyeket az intézmény jövője érdekében nyíltan feltárni óhajtok.

Elsősorban kiküszöbölendőnek tartom a magyar jogélet azon rákfenéjét, hogy az okiratok felvételét ma is még a községi jegyzők, mint tulajdonképen *közigazgatási faktorok* és most már nagyrészen az 1942. évi XXII. t.-c. 3. §-a alapján kinevezett államhivatalnokok, mint rendelettel szabályozott, de kellő képzettség nélküli egyének intézik a legnagyobb részben. A telekkönyvi hatóságoktól beszerezhető statisztikai adatok megdöbbentő adatokat tárnának fel. Lehetetlennek tartom, hogy midőn egyrészt a reájuk rótt hivatalos munkák miatt túlterhelésről panaszkodnak, másrészt a hivatali helyiséget arra használhassák fel és pedig a hivatalos idő alatt és *első sorban*, hogy külön díjazásért szerződéseket, végrendeleteket s egyéb okiratokat, beadványokat szerkesszenek a szükséges előképzettség nélkül külön díjazás mellett.

Hallunk az ügyvédkérdés rendezésének szükségességéről. Ez a kérdés egy csapással megoldható volna, ha a községi jegyzők a magánmunkálatoktól eltávolítatnának s az okiratolás a kamarák által is már kifejtett *megosztás* szerint az arra mindenképpen hivatott és képesített közjegyzők és ügyvédek hatáskörébe utaltatnék. A községi jegyzők maradjanak az őket túllontúl igénybevevő *közigazgatási* elfoglaltságuk mellett, kapjanak azért méltányos, képzettségüknek és munkájuknak megfelelő javadalmazást s ne legyenek reáutalva a sokszor túlkapásokra, hatalmaskodásra, sőt esetleg visszaélésekre vezető mellékfoglalkozásra. Az ügyvédi kar, a közjegyzői kamarák felterjesztéseikben állandóan hangsúlyozzák ezen állapot tarthatatlanságát, de eredménytelenül. *Elvi okok nem indokolják*, — a közérdek, a jogbiztonság egyenesen *megkívánja* ezen kérdés gyökeres, végleges megoldását és a kormányzat mégsem akar ezen kérdés megoldásához, rendezéséhez hozzányulni. Ennek oka úgyszemint köztudomású! Nem jogi probléma, hanem *megint csak politikai* kérdés!

Egy másik körülmény, melyet megemlíteni kívánok, a közjegyzői állások betöltése! Az Igazságügyminiszter Úr által a kamaránk területére meghirdetett pályázatokra beérkezett kérvények átvizsgálásakor szomorúan tapasztaltam, hogy az ügyvéd-pályázók közül igen sokan nyíltan hangoztatták, hogy koruknál fogva, mint ügyvédek *elfáradtak*, s mint közjegyzők *nyugalmasabb megélhetésre* törekednek. Voltak többen, — talán az utóbbi kinevezések által felbátorodva, — akik kérvényükben kevesebb súlyt helyeztek az 1886. évi VII. t.-c. 1. §-ában megkívánt képzettségük igazolására, mint politikai érdemeik felsorolására. A régebbi időkben is lettek ügyvédek, bírák közjegyzővé kinevezve, de *munkabírásuk teljességében*, akik e pályát élethivatásuknak választva, díszére is váltak a közjegyzői intézménynek. Szomorú tapasztalatok igazolják viszont, hogy a más pályáról előrehaladott korban, *fáradtan*, csökkent munkaerővel, minden közjegyzői gyakorlati ismeret nélkül kinevezett egyének működése nem szolgálja a közjegyzőség iránti bizalmat s nem emeli az intézmény tekintélyét.

A közjegyző a működése körében teljesített minden tevékenységeért *saját személyében teljes anyagi és erkölcsi felelősséggel* tartozik s teendőit csak *személyesen* vagy felelőssége mellett alkalmazott helyettese útján végezheti. Mindezekre való tekintettel feltétlen hiva vagyok annak, hogy közjegyzővé csak az legyen kinevezhető, aki az elméleti és gyakorlati szakvizsgát letette vagy közjegyzői irodában eltöltött gyakorlati időt kimutat. Tudom, hogy ezen gondolatnak, — *talán ismét politikai okokból*, —

sok ellenzője van, hangoztatván, hogy a legmagasabb jogi képesítés, az ügyvéd s bírói gyakorlat mindezt pótolja. Elfelejtik azonban, hogy a közjegyzői munkakör szigorú, érvényességi kellekeket képező *speciális* tudást és gyakorlatot követel *fokozottabb* erkölcsi és anyagi felelősség mellett. Ma már minden munkakör vagy intézményesen, vagy az életviszonyok behatása folytán a legnagyobb mértékben speciálizálódott és ha a közjegyzőséget mint a jogállam egy szükséges, fontos részét s nem más téren szerzett *érdemek* (?) jutalmazására szolgáló állásnak tekintjük, akkor ezen intézmény fejlődése érdekében *szükséges* a különös elméleti vagy leginkább is gyakorlati előképzettség.

A mondottak kapcsán önkéntelenül felvetődik a közjegyző helyettesek helyzetének a kérdése. Tény az, hogy a tömeges ügyvédi kinevezések miatt a fiatal jogász nemzedék nem kívánkozik a közjegyzőhelyettesi pályára, látván, hogy másutt szerzett, különösen politikai érdemei jutalmául, összeköttetései révén hamarabb juthat közjegyzői álláshoz. A közjegyzők alig kapnak hivatásos helyetteset és mindinkább több lesz azok száma, akik idősebb korban, mint nyugalmazott közhivatalnokok vállalkoznak mérsékelt javadalmazásért a közjegyzői teendő ellátására. Hogy ez szintén nem emeli a közjegyzőség iránti bizalmat, az kétségtelen. A megfelelő utánpótlás miatt is szükséges hivatásos helyettesek alkalmazása, akik megfelelő gyakorlatot szerevezve, a közjegyzői szellemet, etikát magukba szívva, ha munkabírásuk teljében reményük lehetne közjegyzői kinevezésre, a karnak minden tekintetben munkás, érdemes tagjaivá válnának. De a jelenlegi hatáskör mellett ma ilyen helyettesek alkalmazása csak nagyobb forgalmú irodákban lehetséges s így végeredményben ezen kérdés szorosán összefügg a közjegyzői hatáskör még mindig csak reménybeli kiterjesztésével és azzal is, nehogy egyes közjegyzőségek indokolatlanul túlságosan szétdaraboltassanak.

Hosszú életpályámon rajongó hiva lettem a közjegyzői intézménynek, tapasztaltam, hogy a közjegyző, ha csak némileg ideálisan fogja fel hivatását, különösen vidéken, első jogi tanácsadója, lehet és kell is hogy legyen a hozzá tanácsért forduló jogkereső közönségnek. Ezen ideálisnak mondható állapot csak akkor valósulhatna meg, ha a közjegyzői hatáskör a hivatásának megfelelően s minden melléktekintet nélkül állapítatnék meg és szabályoztatnék.

Csak így lehetne megszervezni a kellő elméleti és gyakorlati tudással rendelkező, munkabírásának teljességével bíró s a közjegyzőséget élethivatásnak tekintő egyénekből álló utánpótlást, akik mindenben megfelelnek a hozzájuk fűzött várakozásnak. A közjegyzőség ne legyen élemedett korú, s más pályán elfáradt egyének mentsvára, hanem *élethivatás*, mely a közjegyzőnek munkája ellenében állásának megfelelő jövedelmet, független tisztességes pozíciót biztosít.

Az élénk tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után a kamara évi jelentését *Siklósi Tamás* dr. terjesztette elő s e jelentés bevezető részében a következők foglaltatnak:

„Amidőn már az ötödik háborús közgyűlésünket tartjuk, megrendült lélekkel kell megállapítanunk, hogy a világháború szinte óráról-órára mindinkább általános öldökléssé fajul s bellum omnium contra omnes állapotává válik, amely nem kiméli a békés polgári lakosságot sem, s aggodat, asszo-

nyokat és ártatlan gyermekeket pusztít el és az emberiség kultúrkincsének a javát teszi a földdel egyenlővé. Olyan a helyzet, mintha az egész emberiséget valami téboly szállta volna meg, amely a rombolásban és pusztításban keresi a maga perverz gyönyörét. Az ember valósággal megcsúfolja magát az Isten képmására teremtett lényt. — Az Ursten különös kegyelme minket ebben a rettenetes fergetegben — eddig legalább — aránylag megkímélt, jóllehet a kereszténységért folyó szovjet elleni harcban legjobbjaink ontották vérüket és estek el a harc mezején. Hogy a jövőben mi vár reánk, azt csak a Mindenható Isten tudhatja, akinek oltalmába ajánljuk szegény, megpróbáltatások elé néző Hazánkat, s akinek nem győzünk eléggé hálát adni azért, hogy 75. életévét éppen legutóbb ünneplő Kormányzó Urunk fenkölt személyében a nemzetnek olyan vezetőt adott, aki bölcsességével, vitézségével és még az ellenséges államok előtt is általánosan elismert lelki nagyságával és tekintélyével nemzetünk hajóját még a legháborgóbb vizeken át is, hisszük, hogy biztos révbe fogja vezetni. Kérjük a jó Istent, tartsa meg őt továbbra is töretlen egészségben Hazánk javára és boldogulására.“

A továbbiakban a jelentés ugyancsak megemlékezik a kamara területén bekövetkezett közjegyzői személyi változásokról, a lemondásokról, elhalálozások, új kinevezések, illetve áthelyezésekről s ennek kapcsán arról is, hogy a kamara tagjai közül a múlt év folyamán többen teljesítettek katonai szolgálót. Így a többek között Szakáts István dr. szekszárdi kir. közjegyző, akinek katonai szolgálatával kapcsolatosan felemlíti a jelentés, hogy a másik szekszárdi kir. közjegyző Csányi László dr. hadbavonult kartársát hosszabb ideig önzetlenül, minden anyagi részesedés igénylése nélkül helyettesítette. Felemlíti továbbá itt a jelentés azt, hogy a pécsi honvéd törvényszék vezetője a kamarával is közölt szolgálati parancsban Iváncsy István dr. paksi kir. közjegyzőnek, mint szolgálatátételre behívott c. hadbíró őrnagynak kiváló katonai működését elismerő szavakkal méltatja. Sajnálattal állapítja meg a jelentés, hogy a kamarának és más kamaráknak oly értelmű felterjesztései, amely szerint a kir. közjegyzők igazságszolgáltatási érdekből polgári foglalkozásukban meghagyassanak, eredményre nem vezettek.

Az új jogszabályok ismertetésétől arra hivatkozással tekint el a jelentés, hogy azok a közlöny hasábjain javarészen megfelelő szakszerűséggel ismertetve lettek. Sételmezi a jelentés, az ingatlan végrehajtási ügyekben kibocsátott azt a rendeletet, amely a községi jegyzőknek jogot ad arra, hogy minden külön meghatalmazás nélkül képviselhessék a földbirtokrendezés lebonyolítására alakult szövetkezetet. Az új illetékrendelettel kapcsolatosan az ivnagyságra vonatkozó rendelkezést igen szerencsétlennek minősíti a jelentés s megemlíti, hogy a kamara a titkár jelentése alapján felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez oly irányban, hogy a közjegyzők a nagyobb ivalaku papirokat még egy évig minden következmény nélkül használhassák.

A kamara véleményes jelentéseit és felterjesztéseit ismertette ezután a jelentés s ezt követően az újabb közjegyzői kinevezésekkel kapcsolatosan a következő megjegyzéseket teszi:

„A közjegyzői kinevezésekkel kapcsolatosan a kamara nem mulaszthatja el ezúttal is hangsúlyozottan kiemelni azt az állandóan hangoztatott

elvi álláspontját, hogy a kir. közjegyzői pálya egyike a legfelelősségteljesebb jogi pályáknak, amely tehát éppen ezért teljes szaktudást és egész embert kíván meg. Szaktudás alatt pedig mi nem a kvalifikációt értjük, hanem azt a különös szakértelmet és lelki beállítottságot, valamint beidegződött gyakorlati tudást és készséget, ami nélkül jó közjegyző el sem képzelhető. A képesítés csak lehetőséget ad arra, hogy valaki specialistává képezze ki magát. Az a kor azonban, amikor valakiből már közjegyző lehet, rendszerint nem alkalmas ilyen kiképzésre, pláne önképzésre. Ennyit a szaktudásról. Mondottuk, hogy a közjegyzői hivatás egész embert is kíván. Megdöbbenve olvastuk a hozzánk beérkező pályázatokból, hogy idős, beteges, sőt megrokkant ügyvédek, nyugdíjra már rég megérett közhivatalnokok is, elfáradt voltukat nem is titkolva, sőt azt egyenesen méltánylandó tényként felhozva, kérték közjegyzővé való kinevezésüket. Ezek elfelejtkeznek arról, hogy a közjegyzői pálya éppen olyan élethivatás, mint más jogi pálya. Élethivatásra pedig mindenkinek nevelődni kell, s élethivatást az emberek életük tavaszán, nem pedig a telén szoktak választani, amikor már fáradtak és új dolgok iránt kevésbé fogékonyak. Mindebből pedig logikusan következik, hogy mi azzal a mostani kinevezési rendszerrel, amely nagy többségében mindig a közjegyzői hivatásra való speciális reá-nevelést nélkülöző — bár személyükben egyébként minden tiszteletet megérdemlő — karunkon kívülállókból adja a közjegyzői utánpótlást, megbékelni nem tudunk. Ez a kinevezési rendszer az oka annak, hogy a kir. közjegyzőséget élethivatásnak választó kir. közjegyzőhelyettesi kar szinte teljesen kipusztult, s így a mai rendszernek megváltozása esetén az orvoslásra hova-tovább már nem is lesz mód. Sajnálattal kell látnunk, hogy még oly objektív megállapításaink és érveink sem találnak illetékes helyen meghallgatásra. Pedig el kell hinni, hogy bennünket, akik már beérkeztünk, megállapításainknál már nem az egyéni önző szempont, hanem csak karunk és hivatásunk szeretete vezet, s az az óhaj, hogy intézményünk minden egyéni és személyi vonatkozásoktól mentesen minél jobban felvirágoztassék.“

Az állásszaporítások kérdésével is foglalkozik a jelentés, leszögezve azt az álláspontot, hogy amíg a közjegyzői hatáskör a kar által javasolt módon és mértékben ki nem terjesztetik, a további állásszaporítás nem indokolt, s hogy erre a jelenlegi idők, amikor a megélhetés az általános drágulás s a közterheknek szinte már tűrhetetlen emelkedése miatt mind nehezebbé válik, egyébként sem alkalmas.

Az illetékszabályokkal kapcsolatosan folytatólag szóvateszi a jelentés, a közjegyzői könyvek illetékkötelezettségének kérdését. Sajnálattal állapítja meg, hogy az új illetékrendelet nem mondta ki a közjegyzői könyvek illetékmentességét. A kamara már a tavalyi közgyűlésen reámutatott arra, hogy a közjegyzői könyvek nem üzleti könyvek s azokkal semmiféle hasonlóságot nem mutatnak fel. A közjegyzői könyvek az 1940: XVIII. t.-c. által most már minden vonatkozásban közhivatalnoknak elismert kir. közjegyzőnek hivatalos könyvei — mondja továbbá a jelentés — s addig, amíg a közhivatalnoki minőség kifejezetten kimondva nem volt, jogos lehetett a közjegyzői könyvek bélyegkötelezettsége, most azonban ennek a rendelkezésnek fenntartása nem igazságos, mert semmiféle más közhivatalnak könyvei nem esnek illeték alá, de nem is méltányos, mert a

közjegyzői könyvvezetés csak hivatalos adatoknak bejegyzésére szolgál s nincs a könyvekben semmi olyan tárgyú bevezetés, ami a közjegyzők magánérdekeit szolgálná, vagy aminek a közjegyzőre vonatkozólag anyagi természetű vonatkozása volna.

Ugyancsak az illetékszabályokkal kapcsolatosan a kir. közjegyzőnek a pénzügyi hatóságokkal szemben való titoktartási kötelezettségéről a jelentés a következőkben emlékezik meg:

„A közjegyzői törvény (1874:XXXV. t.-c.) 57. §-a szerint: „A kir. közjegyző mindazon ügyletekre nézve, melyeknél közjegyzői minőségben közreműködött, titoktartásra köteleztetik, kivéven, ha a jelen törvény szerint értesítést adni tartozik. A közjegyző a titoktartásra segédjénél is ügyelni köteleztetik.“ Ezt a speciális törvényben lefektetett rendelkezést, amely a titoktartás alól csak akkor menti fel a közjegyzőt, ha a közjegyzői törvény szerint tartozik felvilágosítást adni, semmiféle újabb törvény vagy törvényerejű jogszabály eddig hatályon kívül nem helyezte. S mégis, a habár törvényes felhatalmazás alapján kibocsátott új illetékrendelet, amely azonban szintén speciális pénzügyi törvény lévén nem derogálhat egy másik a jog egészen más ágára vonatkozó ugyancsak speciális törvénynek, 62. §-ában bélyegszemlét rendel a kir. közjegyzőnél, kimondván, hogy a kir. közjegyző iratait és könyveit felmutatni köteles. A felmutatás természetesen magában foglalja azt is, hogy mindezeket a pénzügyi hatóságnak kiküldött közege el is olvashatja, mert hiszen másképpen az egész felmutatásnak semmi értelme sem volna. Állítjuk, hogy a közjegyzői törvénynek a titoktartásra vonatkozó rendelkezése teljes mértékben a mai napig is fennáll. Így mi a teljes egészükben hivatalos titkot képező irattárunknak és könyveinknek felmutatására kötelezhetők nem vagyunk, már csak azért sem, mert az új illetékrendeletnek a 62. §-ában foglalt rendelkezés nem a közjegyzői törvénynek a rendelkezése, márpedig a közjegyzői rendtartás egyedül és kizárólag magának tartotta fenn a jogot ahhoz, hogy a hivatali titoktartás alól velünk szemben kivételt állapítson meg. Minthogy azonban mi valamely törvénynek, vagy rendeletnek közhitelű értelmezésére feljogosítva nem vagyunk, s az sem volna célszerű, hogy az ellenünk ez ökből indítandó fegyelmi eljárás döntse el e kérdést, célszerűnek tartanók, hogy e tárgyban a mi főfelügyeleti hatóságunknak az álláspontját kérjük ki. Tudjuk, hogy a mi álláspontunkkal szemben a pénzügyi kormányzat fiskális szempontokat tud felsorakoztatni az ő álláspontjának a helyessége mellett, azt is tudjuk, hogy a legfőbb érv az, hogy hiszen a bíróságnál is van bélyegszemle, pedig ott is van éppen elég hivatalos titkot képező irat. Nálunk azonban az eset egészen más. A bíróság elé olyan tényállások kerülnek, melyek már bizonyos vonatkozásban befejezett tényekre vonatkoznak. De meg a bíróság nem is kimondottan abból a célból és rendeltetésből működik, hogy a feleknek bizalmas titkait őrizze. Mi azonban kizárólag ilyen bizalmi természetű ügyek rendezésére, s az ezekre vonatkozó okiratoknak az őrzésére vagyunk hivatva. Ha mi végrendeletet őrzünk, még élő embernek anyagi és sokszor erkölcsi vonatkozású legfélétebb olyan titkát őrizzük, aminek betekintéséhez — szerény véleményünk szerint — senki emberfiának addig joga nem lehet, amíg az illető meg nem halt. Hiszen ő a végintézkedését akár ezerszer is megváltoztathatja időközben. Az a fiskális érdek, mely legfeljebb pár pengőt jelent, nem ér fel azzal a veszéllyel, mely a pénzügyi

közegnek esetleg nem is tudatos és szándékos, csak véletlen elszólásából eredhet. Ha a bélyegszemlétől teljesen eltekinteni nem is lehet, legalább az volna kimondandó, hogy mi a nálunk őrizetben levő végrendeleteket nem tartozunk felmutatni. De teljesen is el lehetne tekinteni a nálunk tartandó bélyegszemlétől, mert ha mi olyan hiteles személy vagyunk, akik közhitelű módon tanusítjuk az előttünk történt tényeket, és kijelentéseket, akkor feltehető, hogy az a tanusításunk is, hogy az okirat milyen összegű bélyeggel van ellátva, a valósághoz hű. Különben is rendtartásunk kötelességünké teszi a pénzügyi vonatkozású tehát illetéktörvénynek a betartását is, melyért fegyelmi felelősséggel tartozunk. Az évenként minden közjegyzői irodában megtartott irodavizsgálat is garancia arra, hogy a netáni ilyen irányú szabálytalanságok napfényre kerülnek, s erről, minthogy a vizsgálati jegyzőkönyvek felülvizsgálat végett a kir. ügyészséghez kerülnek, az államhatalom is kellő időben értesülést szerez. S végül ugyanezzel a tárggyal kapcsolatban sérelmezzük, hogy az új illetéktörvényből kimaradt az a rendelkezés, hogy a közjegyzőnél csak fogalmazási tisztviselő tarthat bélyegszemlét és könyvvizsgálatot. Ennek a rendelkezésnek — mint a titoktartásra vonatkozólag is nagyobb garanciát nyújtó rendelkezésnek — a visszaállításhoz mindenképpen ragaszkodnunk kell.“

A jegyzői magánmunkálatokkal kapcsolatosan megemlíti a jelentés, hogy a Kir. Közjegyzők Közlönye a legutóbbi évfolyamban is sorozatosan közölt különböző jegyzői magánokiratolási ténykedéseket, amelyekből egyébként a kir. közjegyzők majdnem nap-nap után kapnak bőséges izelítőt. Hivatkozik e részben a jelentés arra, hogy a jegyzői magánmunkálatok alaprendelete a 126.000/1902. B. M. számú rendelet 84. §-a csak abban az esetben engedi meg a jegyzőknek a magánmunkálatok vállalását, ha ez őket hivatalos teendőik ellátásában nem akadályozza. A 93. §. pedig megtiltja a jegyzőknek olyan magánmunkálatok elvégzését, amellyel kapcsolatosan hatósági ténykedést is kell végezniök. Mind a két jogszabály alapján, mert most a jegyzők köztudomás szerint valóban túl vannak terhelve közigazgatási munkákkal s mert a magánmunkálatok végzésénél majdnem minden egyes esetben mint hatóság is szerepelnek: a jegyzők magánmunkálati jogosítványát minden további megfontolás nélkül meg kellene szüntetni, még arra való tekintettel is, hogy a jegyzők javadalmazása, különösen a természetben való szolgáltatásokra tekintettel anyagi existenciájukat most már minden kétségen felül biztosítja. Megemlékezik a jelentés a túlzott adóemelésekről is, amelyeknek indokoltsága a legtöbb esetben alaposan vitatható.

A kamarához a múlt évben 672 ügyirat érkezett s az év végén ezek közül elintézetlen egy sem maradt. A múlt évben 27 kamarai ülést tartottak, Közjegyző ellen 4 panasz érkezett a kamarához, amelyek közül azonban egy sem lett áttéve a fegyelmi bírósághoz. A közjegyzői rendtartás reformjáról szólva megemlíti a jelentés, hogy a javaslat elkészült ugyan, azonban arra vonatkozólag, hogy mikorra várható annak a képviselőházhoz való benyújtása, a kar sajnálatosan nélkülözi a megnyugtató közlést. A kamara területén működő közjegyzők ügyforgalmi kimutatásainak összesített adatait a jelentés az alábbiakban közli egybevetve azokat a vonatkozó múlt évi adatokkal:

Ügyszám	6.257	5.884	+ 373
Óvás	5	727	— 722
Megindított hagyatéki ügy	8.758	7.669	+ 1.089
Bírói megbízás	24	22	+ 2
Másolat hitelesítés	5.523	5.394	+ 129
Fordítás	137	164	— 17
Magánbeadvány	1.444	1.300	+ 144
Összes Kjö-iktatás	19.405	16.857	+ 2.548

A jelentés befejezésül elismeréssel emlékezik meg a Kir. Közjegyzők Közlönyéről, amely a közjegyzői kar minden közérdekű ügyeinek szószólója és falkarolója.

A tartalmas s minden időszerű közjegyzői kérdéssel szakszerűen foglalkozó jelentést a közgyűlés egyhangúlag elfogadta azzal, hogy Baranya vármegye árvaszéke által követett közjegyző és törvényellenes eljárás megszüntetése, továbbá a közjegyzőknek a pénzügyi hatóságokkal szemben való titoktartási kötelezettsége kérdésében külön felirat felterjesztésére utasította a kamarát.

A kamara zárószámadásait, a számvizsgálók jelentését és a költségvetési előirányzatot fogadta el ezután egyhangúlag a közgyűlés. A zárószámadás szerint a kamara múlt évi bevétele volt 3.695.61 P., a kiadás volt 3.561.38 P., pénztámaradvány volt ekként 134.23 P. A kamarai tagdíjat 100 P-ben, a közjegyzői beiktatási díjat 200 P-ben s a jelölti beiktatási díjat pedig 10 P-ben állapította meg a közgyűlés. Köszeghy Antal dr. és Jelen Miklós dr. terjesztettek be a közgyűléshez adózási ügyekben indítványokat, amelyek alapján megfelelő intézkedésekre utasította a közgyűlés a választmányt.

A közgyűlés végén a kamarai választásokat a következő eredménnyel ejtették meg: elnök Angyal Béla dr. pécsi, választmányi rendes tagok Berzsenyi László dr. keszthelyi, Májay Dezső dr. kaposvári, Mike Imre dr. nagyatádi, Várnay Ernő dr. csurgói, póttagok: Jelen Miklós dr. pécsi és Siklósi Tamás dr. bonyhádi kir. közjegyzők.

* * *

A *kassai* kir. közjegyzői kamara újra szervezése óta a harmadik évi rendes közgyűlését szeptember 19-én tartotta meg. A közgyűlésen jelen voltak: Szmrecsányi Pál dr. kamarai elnök, Jármay Béla dr. kamarai r. tag, Imreh Dénes dr. kamarai r. tag, titkár, Szirányi Dezső dr. kamarai r. tag, Fitos Jenő dr. kamarai r. tag, Czindery Jenő dr. kamarai póttag, Barna Domokos dr., Degel Sándor dr. Kesseő Géza dr., Kovács Géza dr., Seress István dr., Szmrecsányi Vidor dr., Vukovich István dr. kir. közjegyzők.

A közgyűlést *Szmrecsányi* Pál dr. elnök a következő beszéddel nyitotta meg:

„Kamaránk visszaállítása az ősi kuruc városban és újbóli működése az immár ötödik éve dúló világháború idejére esik. E háborúnak méretei, eszközei egyre inkább veszélyeztetik az emberiség minden javát, kultúráját és szabadságát. Ezekben a súlyos időkben mindent el kell követnünk, hogy erőnkhez képest a reánk váró feladatoknak eleget tudjunk tenni. Ma már minden polgári személy is katoná a maga helyén. Az állásunkkal és foglalkozásunkkal járó munkát legjobb tudásunk és képességünk szerint akként kell elvégeznünk, hogy abból embertársainknak és a köznek is haszna

legyen. A legkisebb munkakör mikénti betöltése sem közömbös többé a közérdek szempontjából, annál kevésbé a miénk, akiknek a köz- és magánérdeket egyaránt szolgáló hatáskörünkben kifejtett tevékenysége különben is nagy felelősséggel és következményekkel jár. Itt örömmel állapíthatom meg, hogy Kamaránk területén e tekintetben nincs kifogás és közjegyző ellen sem a felek, sem a hatóságok részéről panasz nincsen. És különös büszkeséggel emelem ki azt, hogy Kamaránk visszaállítása óta a kamarai életben a tagok között a legkisebb surlódás, egyenetlenség vagy széthúzás sem fordult elő, az összetartás, kölcsönös megértés és bizalom olyan, aminő a háború előttiben nem volt és aminőt országos érdekből a magán- és közélet egyéb terén is szeretnék látni. Mert a történelem tanúsága szerint országunk elviselte a legnagyobb megpróbáltatásokat és sorscsapásokat is, ha egységes volt, befelé és kifelé fegyelmet tartva összefogott. Ma, a saját erőnk sokszorosán meghaladó hatalmak viaskodásában és az események gyors váltakozásában erre az összefogásra fokozott szükségünk van. Mert vajjon melyikünk, vagy melyik párt és társadalmi meg egyéb alakulat tudhat a kellő tájékozottság és értesültség híján külön utakat megnyugvással kijelölni és járni. Nekünk és az egész nemzetnek ma egy feladatunk van: köteleességünket példásan teljesítve, minden külön érdeket alárendelve, alkotmányos vezetőinket munkájukban áldozatosan támogatni, az ezidén 75. évét elért, országgyarapító Kormányzó Urunk Öfóméltóságát — akit az Isten sokáig éltesen — és a haza javát szolgáló felelős kormányunkat bátran és híven egy emberként követni. Találón állapította meg minap kormányelnökünk hogy: „Országunknak nincs más ereje, mint önmaga s a magyar egység az egyedüli, amely átvezethet bennünket a mai igen nehéz időkön. Barátnál és ellenségnél egyaránt az a döntő, ha látják, hogy országunk egységes, erős és fegyelmezett, hisz hivatásában, hisz abban, hogy bármi történjék is ezen a világon, ennek az országnak fenn kell maradnia!“ Mi pedig ezer éves, ősi hazánkban fenn akarunk és Isten segítségével fenn fogunk maradni. Úgy legyen!“

Imreh Dénes dr. a kamara évi jelentését terjesztette elő. A jelentés bevezető részét a következőkben adjuk:

„Magyar népünknek mindig voltak vezetésre hivatott férfiai. Ezeknek a nagy lelkeknek munkáját, minden időben előnyösen élvezte az ország népe. És most ismét ott vagyunk, hogy a legszentebb nevek hangoztatása mellett beválik Kölcseynek az a mondása: „Hogy volt-e valaha oly szent, oly tiszteletreméltó név, amellyel a gonosz ámitó nem tudott volna vissza élni.“ Ma megint visszaélnek egyesek a legszentebb szavakkal, szeretet helyett gyűlöletet hirdetnek. Történelmi erejű események mindenkor fokozott mértékben hozzák felszínre az emberek jellemének értékét, vagy gyarlóságát. Azok, akik nemzetük szolgálatát tartják elsősorban szem előtt a nagy történések idején épp oly világosan látják az öncélú nemzeti élet követelményeit, mint az élet csendes napjaiban. A gyarlók viszont sorsdöntő órákban az eseményeket azonnal önigazulásukra igyekeznek felhasználni és legfőbb gondjuk saját érvényesülésük biztosítása. Hála Istennek magyarság nagy tömege világosan látja ezt az öncélú játékot és ösztönösen tudja is, hogy a magyar célok nem változtak, ugyanaz lesz holnap, ami tegnap volt.“

Folytatólag megállapítja a jelentés, hogy „csak szellemében, erkölcsében, vagyoniában és munkahelyén erős, egységes, nemzeti társadalom adhat erős és egészséges polgárokat a nemzeti zászló alá. Minden magyar fontos ma, mikor újra válságok és megpróbáltatások tüzeiben él a nemzet. Lehet, hogy körülöttünk elerőtlenedik a világ elfárad az élet, de nekünk akkor is erősnek kell lennünk és talán éppen akkor, mert azon fog mulni sorsunk jobbra, vagy rosszabbra fordulása. A hősi magyar életforma követelményeivel edzeni a magyar lelkeket. Téves úton járnak azok, akik azt hiszik, hogy nincs bennünk a magyar értelmiségben, a földművelőkben, a munkásokban elég erő új életet formáló hatalmas fellángolásokhoz. Ehhez azonban az kell, hogy munkaterünk minden vonalán gazdasági és politikai életünk-ből küszöböljünk ki mindent, ami idegen, minden idegen behatást, ami távol áll a magyar lélektől és a multban is csak arra volt jó, hogy vezetők és vezetettek lelkét és szellemét, jellemét megfertőzve érzéktelenné tegye a magyar öncélúság, a magyar sorsközösség nagy problémái iránt. A mának történelmi küzdelmében csak a foglalkozás lehet más és más, de a hivatztatásában minden magyar osztálykülömbőség nélkül a maga munkahelyén munkájának legjavát kell hogy adja, hiszen nem rombolásról, hanem építéstől, építő munkáról van szó. Ebből az építő munkából a magyar közjegyzői kar minden időben kivette a részét úgy a külső mint a belső fronton. A külső fronton, mint annak katona tagjai, a belső fronton pedig, min preventív munkásai a jogszolgáltatásnak. Hogy mit lehet fajunk érdekében, nemzetünk erőssé tételében és hazánk újra építésében preventív jellegű közjegyzői munkakörünkben végezni azt mindannyian gyakorlati munkáinkból tudjuk. A hagyatéki ügyeknek lelkiismeretes időt, fáradságot nem kimélő rendezésével, ha azt azzal az elhatározással végezzük, hogy nem egyszer mutatkozó nagy ellentéteket az örökösök között megfeszített munkával közös nevezőre hozzuk, az örökösöket megnyugtató egyezséget létesítünk, s ezáltal a jogalap nélküli igényeket jóakarató tanácsainkkal a helytálló jogalapra való leszállítással nyugvópontra hozzuk. Miáltal elejét vesszük az áldatlan családi pereskedésnek, amely perek nemcsak a családi vagyoni tönkrementését vonják maguk után, hanem az érdekelték lelkét is tönkreterezik. A testvérekből adáz ellenségeket nevel, az életben lévő öreg szülőt megvetésnek teszi ki, az unokák már egymást nem is ismerik, vagy ha igen, csak mint ellenségeket. Elképzelhető-e ennél nagyobb destruálása, rombolása a magyar léleknek. Odaadó munkánkkal megmentettük a nemzeti vagyont is magában foglaló családi vagyont. Helyreállítottuk a nem egyszer veszélyben forgó testvéri megbecsülést, szülei tiszteletét, lehetővé tettük, hogy eddigi munkahelyükön továbbra is békés, egymást megértő alkotó munkát végezhesse. Nem-e ez az igazi alkotás, építő munka, amely magában foglal nevelést, családi vagyoni megmentést, azon keresztül nemzeti vagyoni erősödést, fajvédelmet, hazaszeretetet, hazánk iránti kötelességet. Egyszóval a belső front megteremtését s szilárdan tartását. Ugyanezt a célt szolgálja a lelkiismeretes közjegyző gondos és előrelátó okiratolása és minden egyéb hatáskörébe eső munka teljesítése közben akkor, ha minden körülmények között a magyar faj, keresztény nemzeti állam védelmét tartja szem előtt. Mindezen munkája által közvetve biztosítja a fegyveres erő fejlesztését és megóvását is s ezáltal a külső front szilárdan tartását.

Mi közjegyzők hazánk bftzítését a mai nehéz időkben tehát csak úgy szolgálhatjuk, ha lehet mondanunk még fokozottabb mértékben, ha minden hatáskörünkhöz tartozó munkánk közben, szívünk minden dobbanása a magyar Hazáé. Mert csak így lesz munkánk alapja a magyar jogfejlődésnek és biztos támaszfala a magyar jognak. Így valósíthatjuk meg az 1874. évi törvényhozás által életre hívott intézményünknek azt a célját, hogy a jogkereső közönség mellé a jogviszonyok, a jogügyletek keletkezésénél oly közhitelű szakértő állíttassék, hogy annak munkája által elimináltassék a jogvitáknak, a pereknek a lehetősége is, mert csak így lesznek a közjegyzői irodák a közhitelesség szószerinti helyei s csak így bizhatnak az érdekelt felek abban, hogy az ott megkötött jogügyletek tényleg megkötöttek tekintendők. Így biztosítjuk preventive a jog biztonságát, a perek megelőzését s ha mégis perre kerül az ügy, rendelkezésre állanak a jó okiratolással olyan kétségtelen bizonyítékok, amelyek feltétlen elősegítik az igazság érvényesülését.

Hogy mindezt a munkánkat minél eredményesebben és szélesebb körben végezhessük az 1874. évi XXXV. t.-c. indokolásának megfelelően, a bírói, igazságügyi eljárások egyszerűsítésének érdekében, a preventív intézkedés nagyobb lehetőségének céljából a közjegyzői hatáskört, a közjegyzői rendtartás reformtervezete értelmében mielőbb bővíteni kell. Reméljük, hogy az ezt szolgáló közjegyzői rendtartás reformtervezet, amely már hosszabb idő óta az Igazságügyminiszter Úr Önagyméltóságának asztalán van, mielőbb megvalósulásra is kerül. Szeretjük hinni, hogy annak eddigi megvalósítását is csak a mai rendkívüli idők késleltetik. Minden reményünk meg van ahhoz, hogy intézményünk s a közjegyzői kérdések iránt mindig jóindulatot és megértést tanúsító Dr. Radocsay László Igazságügyminiszter Úr Önagyméltósága kezében ez a kérdés a legjobb kezekben van.“

Megemlékezik ezután a jelentés az igazságügyminisztérium kitünő főtisztviselőjének, Lutilszky Jenőnek államtitkári kinevezéséről, Lázár Ferencnek 10 éves kamarai elnöki jubileumáról s elismerő szavakkal méltatja a nyugdíjintézet, az Országos Egyletnek s a Kir. Közjegyzők Közlönyének a kar és az intézmény érdekében kifejtett értékes munkásságát.

A jelentés a személyi változásokat regisztrálva megállapítja, hogy a kamaránál bejegyzett 4 helyettes egyike sem hivatásos helyettes s más jelölt egyáltalában nincs bejegyezve, így az utánpótlás a kamaránál elég szomorú képet mutat. A kamarához 343 ügydarab érkezett. A kamara területén működő közjegyzők ügyforgalmi adatainak összegezése a következő:

	1941. év	1942. év	
1. Ügykönyv:	3.636	3.715	+ 79
2. Óváskönyv:	816	15	— 801
3. Kjó lajstrom:	10.417	10.591	+ 174
4. Bíró megbízások könyve:	17	9	— 8
5. Másolat hitelesítési könyv:	8.844	8.749	— 95
6. Fordítások könyve:	819	739	— 80
7. Magánbeadványok könyve:	592	616	+ 24
Összesen:	25.241	24.434	— 607
Az ügykönyvi számokból aláírás-hitelesítés	2.038	2.001	— 37
míg egyéb tárgyú ügylet	1.598	1.714	+ 116
A Kjó lajstromba vezetett ügyek közül azok száma, melyekben eljárás megindult	4.580	4.492	— 88

A bíróságokkal, az ügyvédi karral és a közigazgatási hatóságokkal való barátságos együttműködést a jelentés örömmel felemlítve, másrésről sajnálattal jegyzi meg, hogy: „Ezt a kívánatos jó viszonyt azonban igen gyakran, sőt mondhatjuk következetesen zavarják meg a jegyzői magánmunkálatok és azokban tapasztalható hozzá nem értés, hiányos és felületes okiratolás, melyeket a hagyatéki ügyek rendezésénél tapasztalunk. Az ilyen okiratolásoknál legsúlyosabb következményekkel járnak a törvény nem ismerése, vagy legalább is be nem tartására mutató végrendeletek, ajándékozási szerződések, utóbbiak szülők és gyermekei között és elég gyakran a színleges adásvételi szerződések, melyeknek a felek érdekében történő reparálása nem egyszer sok és felesleges munkát ad a tárgyaló közjegyzőnek. Ezen okiratolásoknál nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt az igen gyakran megállapítható körülményt, hogy az ingatlanok értéke lényegesen a forgalmi értéken alul van feltüntetve. Az okiratot készítő községi jegyző állítja ki az ahhoz szükséges adó- és értékbizonyítványt is, amely természetes egyezik az okiratban megjelölt érték összegével, illetékkiszabás tárgyát ezek az adatok képezik, ami által számokban ki sem fejezhető károsodás éri a királyi kincstárt. Ezekhez hasonlóan történik igen sok esetben a hagyaték tárgya, ingatlanok leltározása is. Ha ezek miatt panasszal fordultunk az illetékes közigazgatási hatóságokhoz, sokszor azt a választ kapjuk: „Hogy a községi jegyzőnek mindazt szabad, ami kifejezetten megtiltva nincsen.“ A közérdeken kívül éppen olyan fontos érdeke volna a királyi kincstárnak is, hogy valamilyen formában ezen az áldatlan helyzeten mielőbb előnyös változás történne.“

„Ügyködésünkre vonatkozóan meg kell említenünk — mondja tovább a jelentés, — hogy az általunk hitelesített másolatokat már nemcsak a katonai hatóságok, de mind gyakrabban polgári hatóságok sem fogadják el, sőt gyakoriak a községi előjáróságok által eszközölt hitelesítések. Mindez igen szomorú jelenség, mert a törvénynek idevonatkozó rendelkezéseivel ellentétben mind nagyobb tért kezd hódítani az ilyen hitelesítés, amely minden másra alkalmas lehet csak arra nem, hogy a közjegyzői állás tekintélyét a közhitelesség nivóján megtartja, amit pedig a közjegyzők részére a törvény biztosít.“

„Nem hagyhatjuk szó nélkül — jegyzi meg végül a jelentés, — főképpen a visszacsatolt területeken kinevezett és idősebb kartársainknak azt a magatartását, hogy a nyugdíjtörvényünk szerint előírt nyugdíjjárulékok befizetése ellen lépten-nyomon panasszal lépnek fel, annak fizetését kifogásolják. Jóllehet ezen kötelezettségeiknek tudatában kellett lenniük már az állásukra történt kinevezésük előtt, azt tehát kinevezésükkel járó kötelezettségüknek kellene, hogy tekintsék. Nyugdíjjárulékaikat minden megjegyzés nélkül fizetniük kellene, annál is inkább, mert ők csak alig egy pár év óta fizetik azt, míg azok a nyugdíjintézeti tagok, akik már közjegyzők, vagy helyettesek voltak a nyugdíjintézet alakulásakor is, azóta fizetik és szívesen, mert alig van a mai viszonyok mellett közjegyző, aki valamivel is többet tehetne félre a maga, főképpen pedig családja részére a reménybeli nyugdíjánál.“

A közgyűlés a gondosan egybeállított kamarai jelentést, valamint az elnöktől előterjesztett zárószámadást és költségvetést egyhangúlag elfogadta. A zárószámadás szerint a kamarai bevételek összege 2.401.53 P.,

a kiadások 779.56 P. volt s így a pénztári maradvány 1.621.97 P. Degel Sándor dr. közjegyzőnek az új ívnagysággal kapcsolatos indítványának letárgyalása után a közgyűlés a választásokat a következő eredménnyel ejtette meg: elnök Szmezsányi Pál dr., választmányi rendes tagok: Jármly Béla dr., Imreh Dénes dr., Szirányi Dezső dr., Fitos Jenő dr., póttagok: Czindery Jenő dr. és Vukovich István dr., a számvizsgáló bizottság tagjai: Kovács Géza dr., Degel Sándor dr., Kesseő Géza dr.

Árverés a K. T. 306. §-a alapján Budapesten.

A szerződést kötő felek írásbeli megegyezése alapján jogosított volt a zálogtartó, vadgesztenyelisztet, a K. T. 306. §-a alapján eladatni s miután ennek az árunak tőzsdei ára nincs, azt árverésen kellett eladni.

Az 1888. XII. t.-c. 3. és 4. §-ai szerint ingó tárgyak árverésen való eladására általában az Árverési Csarnokok jogosítottak fel, Budapest székesfőváros területén pedig az 1925. IX. t.-c. 22. §-a alapján, a m. kir. postatakarékpénztár Árverési Csarnoka.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter, hivatkozással az említett 1925. IX. t.-c.-ben kapott felhatalmazásra, 73.880/1925. XIV. sz. alatti rendeletével a m. kir. postatakarékpénztár Árverési Csarnoka részére, ügyviteli szabályzatot állapított meg. E rendelet bevezető része megemlíti, hogy a szabályzat a m. kir. belügyminiszterrel egyetértésben adatott ki. Nem tesz említést a m. kir. igazságügyminiszterrel, noha 1925. IX. t.-c. a belügyminiszter mellett az igazságügyminisztert is megemlíti, mint akivel egyetértésben kell a szabályzatot összeállítani, bizonyára akkor, ha a szabályzat az igazságügyminiszter ügykörébe tartozó kérdéseket is érint. Különös tehát, hogy bár a szabályzat a K. T. 306., 347. és 447. §-ai alapján tartott árverésekre hoz eddig nem ismert, teljesen új szabályokat, amelyek ez eddigi törvényen alapuló gyakorlattal merőben ellenkeznek, az igazságügyminiszter meghallgatása mellőztetett.

A rendelet 1. §. b. pontjának második bekezdése szerint az Árverési Csarnokban kell megtartani az ingó tárgyakra vonatkozó nyilvános — nem bírói — közhatósági-árveréseket Budapest egész területén. Ugyanitt kell megtartani az önkéntes árveréseket, továbbá a K. T. 306., 347. és 447. §-ai alapján tartott árveréseket, — ha azok a Csarnokban jellegüknél fogva megtarthatók és csak kivételesen az Árverési Csarnok helyiségén kívül a II. fejezet rendelkezései szerint, a felek ilyen kérelme alapján, a Csarnok kiküldöttjei közbenjöttével.

Mint említettem e részletes szabályokból az 1888 : XII. és az 1925 : IX. t.-c. semmit nem tartalmaz és így csupán a kereskedelemügyi miniszter hivatkozott rendelete a jogforrás.

Nem kétséges, hogy az ország egész területén, az 1874 : XXXV. t.-c. életbelépésétől kezdve, a K. T. alapján szükségessé vált árveréseket, az 1874 : XXXV. 97. §-ában foglalt, árverés tényének tanúsítása címén és alapján, a kir. közjegyzők tartották meg, — és vidéken, tehát Budapeستől eltekintve mindenütt, ma is ők erre egyedül jogosítottak. E törvény alapján

szerzett jogosítványukat Budapesten megszüntette a kereskedelemügyi miniszter említett rendelete.

Lássuk most már, mi lett ennek a következménye:

Amint a bevezetőben már említettem, árverés alá került négy tételben, egyenként 50 q héjtalanított vadgesztenyeliszt, amelynek öszsvételára 12.200 P-t tett ki.

A kiküldöttek felszámítottak:

I. árverési költség címén 1. 0.5% árverési jutalékért 61 P-t, 2. alapidíjért 40 P-t, 3. a foganatosításnál megjelent 3 személy díjaként 83.40 P-t. Az árverés foganatosításának összes költségei tehát 184.40 P-t tettek ki.

Megjegyzem itt, hogy az árverés foganatosításánál három kiküldött jelenik meg, az árverést vezető, a számvevőségi ellenőr és a jogi osztály egy kiküldötte.

II. Illeték címén felszámítottak a kiküldöttek a vevő terhére: 1. 10 (tíz) % fényüzési forg. adót, 2. 4.5% vételi illetéket, összesen tehát kincstári illeték címén 14.5%-ot.

Ha a kiküldöttek által felszámított árverési költségeket nézzük, az árverés foganatosításakor 1943. aug. 14-én a kir. közjegyzői díjszabás szerint járt volna a fenti cselekményért 13.— P. alapidíj, 2.50 P. távozási díj, mintegy 17.50 P. időszerinti díj, mintegy 5.— P. irásdíj és mintegy 8.— P. fuvardíj. — Járt tehát összesen az árverés lefolytatásáért és tanúsításáért 45.50 P. körüli összeg.

Ha az árverést bírói végrehajtó foganatosította volna, úgy annak díja összesen mintegy 35.— P-t tett volna ki.

E három díjfelszámítás összehasonlítása önmagában adja meg a választ, az árverés foganatosítása költségei tekintetében.

Meg kell még jegyezni, hogy az említett szabályzat egyik további rendelkezése, a K. T. szerinti árverésekre való alkalmazásban, hogy a 42. §. 4. pontja szerint az Árverési Csarnokon kívül foganatosított árveréseknél az árverési jutalékot a vevő által fizetendő 8%-ában állapította meg. Ez nyilvánvalóvá teszi, hogy nem gondoltak tömegárú árverésére, hanem csak egyes vagyontárgyak eladására s bizonyára az vezette a szabályzat összeállítóját, hogy az Árverési Csarnok Budapesten csupán úgynevezett „ingó tárgyak“ árverését tartotta fenn magának és az egyéb, nem e fogalomkör alá tartozó tárgyak árverését meghagyta az árverést foganatosító egyéb szervek hatáskörében s talán ezt nevezte „közhatósági“ árverésnek.

Most rátérek a beszédett illetékek kérdésére:

Az Árverési Csarnok által az árverési vételár után felszámított ingó vagyonátruházási illeték (4.5%) szabályszerűen számított fel.

A felszámított 10% fényüzési forgalmi adó részben a 3700/1941. M. E. 10. §-ának első bekezdésén alapszik, mert e rendelethely szerint az ingó tárgyak árverésével üzletszerűen foglalkozók, az elárverezett „tárgy“ minőségére tekintet nélkül 5% fényüzési forgalmi adót tartoznak fizetni, az ingó vagyon átruházási illetékén felül. Ezt az 5%-ot a 220/1943. P. M. rendelettel 10%-ra emelték.

Ugyanazon 10. §. második bekezdése kimondja, hogy más árverés után tehát, amelyet nem a Csarnokok tartanak, csak akkor kell fényüzési forgalmi adót fizetni, ha az elárverezett tárgy, — árukészlet — forgalombahozatala esetén fényüzési forgalmi adó alá esik.

A fentiekből nyilvánvaló, hogy az elárverezett vadgesztenyeliszt, miután önmagában fényüzési forgalmi adó alá nem esik, — csupán azon címen vonható fényüzési forgalmi adó alá, mert az árverést az Árverési Csarnok tartotta meg.

Miután képtelenség volna feltételezni, hogy valaki csupán azért fizessen 10% illetéket, mert az Árverési Csarnok jogosítványa folytán kénytelen túrni, hogy az folytassa le az árverést, meg kell állapítani, hogy itt valami ninesen rendjén.

Említettem már, hogy a kereskedelemügyi minisztérium egy szabályzatot adott ki, amely kételyeket hagy fenn atekintetben, mi tartozik a m. kir. postatakarékpénztár Árverési Csarnoka hatáskörébe. E szabályzat minden rendelkezéséből az állapítható meg, hogy csak „ingó tárgyak“ árverését kívánta a Csarnok hatáskörébe vonni, ez felel meg az 1888: XII. és 1925: IX. t.-c. szellemének. Ily értelemben intézkednek a szabályzat rendelkezései és ezzel hozható összhangba a szabályzat 42. §-ának ama rendelkezése, hogy a Csarnok helyiségein kívül megtartott árveréseken a Csarnok árverési jutaléka 8%, s ha az ingó tárgy el nem adatik, az ingó tárgy értéke 2%-át ákkor is meg kell fizetni a Csarnok árverési jutalékaként. Ezeket a terheket csak ingó tárgyak — egyes tárgyak — birják meg, de nem vonatkozhatik az egynemű árukra pl. búzára stb. Ez az, amit a szabályzat elfelejtett kielégítően rendezni, amikor kimondotta, hogy a KT. 306. §-a folytán elrendelt árverés foganatosítása is a Csarnok hatáskörébe esik, — elfelejtette azonban hozzátenni, hogy csak akkor, ha az árverés tárgya „ingó tárgy“, — „áru“ s így jutottunk oda, hogy csupán azért kell 10%-ot fényüzési adó címén fizetni, mert az árverést az Árverési Csarnok tartja, ha a vevő ugyanazt bírói árverésen, vagy Ujpesten veszi meg 10%al olcsóbban vette meg. Ez igazán fényűzés és nyilvánvalóan annak a következménye, hogy a rendelet kibocsátásakor azt nem az igazságügyminiszterrel egyetértésben adták ki. Revideálni kell tehát az egész szabályzatot abban a részében, amely a Kereskedelmi törvényben szabályozott kényszerárverésekkel kapcsolatos.

Antalfy Zsirus Aladár dr.

Közlemények.

Áthelyezések. Az Igazságügyminiszter *Kozányi Pál* dr. gyulai kir. közjegyzőt Budapest székesfőváros VI. kerületébe, *Barna Domokos* dr. tokaji kir. közjegyzőt Kunszentmártonba, *Ikrich Arnold* dr. szeghalmi kir. közjegyzőt Gyulára, *Rednik Gábor* dr. margittai kir. közjegyzőt Török-szentmiklóásra saját kérelmükre áthelyezte.

Halálozások. *Horváth Károly* volt kecskeméti kir. közjegyző Kecskeméten október hó 3. napján elhalálozott. Közjegyzői működését már 1940. évben megszüntette, amikor is mintegy 40 évi tényleges működés után betegségére és előrehaladott korára tekintettel állásáról lemondott. Ezt a négy évtizedes komoly jelentőségű működést e közlőny hasábjain az 1940.

évi 6. számban érdeme szerint részletesen méltattuk. Horváth Károly egyébként a néhai Gidófalvy István volt kolozsvári közjegyző irodájában való helyettesi működés után 1902. évben Székelyudvarhelyre nyert közjegyzői kinevezést. Innen nemsokára Székelykeresztúrra helyezték át. Mint menekült közjegyzőt 1922-ben helyezték át Kecskemétre, ahol még két munkás évtizedet töltött a közjegyzői pályán. Emlékét a becsületes, komoly érdemeknek kijáró tisztelettel fogja a magyar közjegyzői kar megőrizni.

Rácz Albert dr. törökszentmiklósi kir. közjegyző október hó 10. napján Törökszentmiklóson elhalálozott. 1933. évben az ügyvédi karból nevezték ki közjegyzővé Törökszentmiklósról, ahol a közjegyzői intézmény szolgálatában tíz évig fejtett ki értékes tevékenységet. A debreceni kir. közjegyzői kamara az iroda részére helyettesként Katona István dr. nyiregyházi közjegyzőhelyettest rendelte ki.

Országos Katolikus Nagygyűlés. Október 1—6 napján tartották meg Budapesten a XXXI. országos katolikus nagygyűlést. Az ülések és értekezletek napirendjén a magyar katolikusok egyházi és világi vezető egyéniségei előadásában megvitatták az időszerű kérdéseket. Az október 5-én megtartott III. nyilvános gyűlés előadói között szerepelt *Szilléry Péter* dr. budapesti kir. közjegyző is, aki az egyházközségeknek az Actio Catholica keretében betöltendő szerepéről tartott nagy figyelemmel hallgatott előadást, amelynek bevezető részében arra mutatott rá, hogy a magyar állam megszervezésében, kormányzásában és fenntartásában az egyháznak áldásos szerep jutott osztályrészéül s hogy a magyar nemzet ezer éves fennállásának történelmi alapja az volt, hogy Szent István király országa sorsát a katolikus egyházhoz kapcsolta.

Kir. Közjegyzői Díjszabás. *Kepes János* dr. kartársunk közismert munkájának VI-ik kiadása megjelent — Ismét két kötetből áll. Az első kötet a díjszabási rész, amely a 64.300—1943. I. M. rendelet intézkedéseinek figyelembe vételével a teljesen átdolgozott és az új illetéki tételeket is tartalmazó táblázatokat, az újabb joggyakorlatot, a díjrendeletek teljes szövegét tartalmazza, könnyen áttekinthető rendszerben feldolgozva, igen részletes betűsoros mutatóval. — A szerző egyes vitás kérdéseknél kifejti saját álláspontját, nem tévesztve szem elől a közjegyzői intézmény elvi szempontjait. — A második kötet a részletes, különösen a közjegyzői gyakorlatot szem előtt tartó, a mai napig érvényben levő nagy tömegű és szétosztott illetékjogi szabályokat betűsoros rendszerben feldolgozó Illetékjogi útmutató, mely az egyes címszavaknál reámutat az egyes ügyleteknél figyelembe veendő összes illetékekre. — A jelen kiadás is a szerző lelkiismeretes, alapos, megbízható munkájára, gyakorlati érzékére mutat. Ez teszi az általánosan közhasználatú könyvet a közjegyzők kedvelt munkatársává, nélkülözhetetlenné vált segédeszközzé. A könyv nyomdai kivitele mintaszerű, papíranyaga teljesen olyan, mint az előző kiadása. — A könyv egyedül a kiadónál, Csitáry Jenő nyomdavidálatánál Székesfehérvárott rendelhető meg, aki a megrendelő lapokat a kir. közjegyzőknek és kir. közjegyzőhelyetteseknek már elküldötte.

A nyugdíjellátások felemelése. A kir. közjegyzők és jelöltek nyugdíjintézete intézőbizottságának ez évi október 22. napján tartott ülésén *Cholnoky Imre* dr. elnök bejelentette, hogy az intézet az Igazságügyminisz-

terhez a közjegyzői özvegyek és árvák nyugdíjellátásának felemelése tárgyában felterjesztést intézett s a minisztériumban ígéretet tettek a felterjesztés kedvező s mielőbbi elintézésére nézve.

Közjegyzősegéd 42 éves, nős, megfelelő gyakorlattal állást keres. A szerb s kisebb mértékben a német nyelvet is bírja. Címe: Szalay Aurél, Kula, Batthyány-u. 6.

Közjegyzői segédnő több éves közjegyzői irodai gyakorlattal ez évi december hó elsejére állást keres. Címe: dr. Lovász Gyuláné, Pestszentlőrinc, Kossuth Lajos-u. 114.

Több évi közjegyzői irodai gyakorlattal bíró perfekt *gépirónő* Budapesten állást keres, esetleg cserélne. Cím a kiadóban.

Rendeletek

4.250/1943. M. E. sz. A zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól szóló 1942 : XV. törvények alapján megszerzett mezőgazdasági ingatlanok felhasználása. (Bp. K. 197.).

4.510/1943. M. E. sz. A tagosítási és egyéb birtokrendezési ügyekben követendő eljárás egységes szabályozása. (Bp. K. 209.).

4.550/1943. M. E. sz. A védett birtokok teherrendezésének gyorsítása és a védettséggel kapcsolatos egyéb intézkedések. (Bp. K. 220.).

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

Gazdasági Jog. Az augusztus-szeptember havi összevont szám első cikként a folyóirat kitűnő főszerkesztőjének Kuncz Ödön dr. egyetemi tanárnak a Nemzetközi Jogáskamara legutolsó, Csorbatón lezajlott kongresszusán „A társasági jog egyenlősítésének egynéhány problémája“ címen tartott előadását hozza, amelyben a részvényjog, a szövetkezeti jog és a biztosítási jog nemzetközi egységesítésének lehetőségével foglalkozik s kidomborítja az esetleges megoldásnál irányadó szempontokat. Mihály Béla a mezőgazdasági ingatlanok megművelésének biztosítása a magyar és a német gazdasági jogban című, folytatólag közölt cikkében a két állam vonatkozó jogszabályait párhuzamosan ismerteti. Az októberi számot Vladár Gábornak az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület nagyváradi közgyűlésén elmondott emelkedett színvonalú és nagyhatású elnöki megnyitó beszéde vezet be, amelyben a háborúval kapcsolatos problémákkal foglalkozik s amely jogfilozófiai szinten mozgó beszédének befejező része a következő: „Végezetül az igazságos célért, emberies eszközökkel és emberséges módon vívott háború is az emberi társadalom művelődése történelmének sötét lapjára kerülhet, ha a győzöből hiányzik a bosszúállást, az önzést, a gyűlöletet, a hatalom érzetének túltengését enyhítő önmérséklés. Hányszor cserélik fel a győzelem babérkoszorúta kardját a hóhér bárdjával, amely nem Justitia intésére, hanem a bosszú, a gyűlölet, a megfélemlítés eszközeként sújt. Nem igazi erő az, amely csak másnak, de magának nem tud korlátot szabni. Csak akkor, ha az erőbben meg lesz az erő, hogy önmagát mér-

sékelje, csak akkor lehet majd eldönteni, hogy a sok áldozat, könny, nyomorúság, dicsőség és ehhez képest az emberiség történelmének fényes lapja lesz-e a most folyó háború. Hogy a magyarság sorsa erre a lapra miként lesz feljegyezve, azt nem tudhatjuk. Tudjuk azonban az isteni künyilatkoztatást: Én élek és ti is élni fogtok. Rendületlen a bizodalunk, hogy a kinyilatkoztatás nekünk is szól. Egyet azonban nem szabad elfelejtenünk, Isten nem igéri ingyen az életet. Valamint az ő élete folytonos figyelés, mindenütt jelenvaló gondviselés, szüntelen teremtés, akként az életet is csak annak igéri, aki a reábizott talentumokkal küzd is az életért.“

Magyar Jogi Szemle. A szeptemberi szám közli Dikoff Lubennek, a szófiai egyetem tanárának Statikus, vagy dinamikus jog? címen a budapesti egyetemen tartott érdekes előadásának részleteit. Az előadás végső következként kimutatja, hogy a statikus és dinamikus jog egyszerű szembeállítására módszertanilag téves. Teljességgel statikus jogrend nem létezhetik, ha egyszer tisztába jöttünk azzal, hogy a jogi rend nem más mint a nemzet életrendje, amely mindig dinamikus egyensúlyt jelent. E szám további cikkeit Vinczenti Gusztáv, Magyar Zoltán és Egri Bonis Pál irták. Az októberi szám első cikke szintén egy érdekes előadás kivonata. Siebert Wolfgang berlini egyetemi tanár a múlt év őszén tartott Budapesten A német magánjog módszertani és dogmatikai újjalakítása címen előadást, amelynek anyagát részletesen feldolgozta s az most magyar nyelven önállóan is megjelenik. A szovjet magánjogot ismerteti a következő cikkben Balla Aurél a vonatkozó törvényes adatok közlésével, amelyek élesen mutatják a rendszernek a kapitalista jogrendszertől való lényeges különbözőségét. Jog, szociálpolitika és gyermekvédelem a következő cikke ennek a számnak. Ezt a cikket Szokolay Leó dr. a székesfővárosi árveszék elnöke, a magyar jogirodalom egyik kiváló és igen szorgalmas munkása írta. A közigazgatás sajátos szabadsága címen Szontagh Vilmos dr. egyetemi tanár cikkét, újabb tudományos művekről ismertető bírálatokat vitéz Moór Gyula egyetemi tanár, Felszeghy Béla dr. közigazgatási bírósági tanácselnök és mások irtak még ebbe a számba.

Erdélyi Jogélet. A szeptemberi szám vezető helyén meleg szavakkal búcsúztatják a folyóirat főszerkesztője Zágoni Bodolla Ferepc dr. marosvásárhelyi ügyvédet, aki sokrétű értékes életének egyik jelentőségteljes ténykedéseként új életre hívta az erdélyi jogászok szaklapját, amely az első világháború előtt Kolozsvárott megjelent Erdélyrészi Jogi Közlöny célkitűzéseit hivatott tovább szolgálni. Ebbe a számba egyébként Székely Eduard dr. és Mányoki András irtak cikkeket.

Illetékügyi Közlöny. Az aug., szept. és okt. havi számok tartalmát javarészből az új illetékrendeletek ismertetése teszi ki, amelyekhez a szeptemberi számban Domonkos József dr. fűzött rövid megjegyzéseket. Minden hóban külön lapszámként jelent meg ezuttal is az Illetékügyi Joggyakorlat, amely a közigazgatási bíróság elvi jelentőségű határozatait hozza.